

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoCsp/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320201634
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2320201634.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Ľuboslavy Vankovej a Mgr. Jozefa Mačeja v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., Mýtina 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpený advokátom: JUDr. Ján Šoltés, so sídlom Mýtina 48, Bratislava, proti žalovanej: D. G., nar. XX. S. XXXX, bytom E. XXXX/XX, K., zastúpenej advokátom: JUDr. Peter Vachan, so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, o zaplatenie 1464,03 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 10. decembra 2020 č.k. 26Csp/61/2020-129 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í v časti o zaplatenie 52,76 eur s 5% úrokom z omeškania od 29. septembra 2017 do zaplatenia tak, že p r i p ú š ť a späťvzatie žaloby, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti r u š í a konanie z a s t a v u j e . Vo zvyšnej časti o zaplatenie 1.411,27 eur rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

II. Žalovanej p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal voči žalovanej zaplatenia 1.464,03 eur s príslušenstvom. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 52 ods. 1 až 4, § 52a ods. 2, § 53 ods. 1 až 3, § 53c, § 54 ods. 2 z.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 9 ods. 1, § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 z.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách (ďalej len „ZoSÚ“), § 92 ods. 8 z.č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoB“). Vecne dôvodil, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzatvorili dňa 15. januára 2016 zmluvu o pôžičke č. 7160715/7510500979, na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu žalovanému pôžičku vo výške 2.500,- eur, ktorú mala žalovaná splácať v pravidelných 36 mesačných splátkach po 96,15 eur a to až do celkovej sumy vo výške 3.461,40 eur. Žalovaná uhradila spolu 1.778,75 eur. Konečná splatnosť úveru bola dňa 20. januára 2019. Dôvodil, že predmetný záväzkový vzťah je vzhľadom na povahu zmluvných strán vzťahom spotrebiteľským, na úpravu práv a povinností je nutné aplikovať § 52 a nasl. OZ v znení účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu. Súd prvej inštancie sa plne stotožnil s procesnou obranou žalovaného v časti nutnosti aplikácie § 11 ods. 2 z.č. 129/2010 ZoSÚ, nakoľko posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý úver je zákonnou povinnosťou veriteľa, ktorej nespĺnenie spôsobuje právne dôsledky v podobe či už nemožnosti vyžadovania jednorazového splatenia úveru dlžníkom, prípadne bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru. Z obsahu zmluvy nevyplýva, že by žalobca posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, že by vzal do úvahy dobu, na ktoré sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Dodal, že právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou a hrubo porušil povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ a právny predchodca žalobcu preto nebol oprávnený vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie úveru, na základe čoho pôvodný veriteľ nemohol pristúpiť

k platnému zosplateniu úveru. Konečná splatnosť úveru bola dňa 20. januára 2019 a úver sa stal preto splatným až v tento deň. V konaní mal ďalej za preukázané, že na žalobcu bol predmetný úver postúpený Všeobecnou úverovou bankou ako postupcom zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22. októbra 2020, teda v čase, keď sa stal úver splatným a nešlo o inak neprípustné postúpenie tzv. živého úveru. Uviedol, že v danej súvislosti nemožno nedať za pravdu žalovanej v tom, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný v danom spore a to s poukazom na ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB. Všeobecná úverová banka a.s. nepredložila výzvu doručenú žalovanej a nepreukázala, že by splnila podmienky postúpenia, keď spôsobilým predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Žalobca v konaní nepreukázal, že doručil písomnú výzvu klientovi banky, teda žalovanej, pričom nestačilo písomnú výzvu len vyhotoviť, ale bolo potrebné ju aj odoslať a doručiť dlžníčke. O trovách konania rozhodol tak, že v konaní úspešnej žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Svoje odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.411,27 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% od 29. septembra 2017 do zaplattenia do troch dní a konanie v časti o zaplattenie sumy 52,76 eur s príslušenstvom zastaviť. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že vo veci je aktívne legitimovaný, keďže oznámenie o postúpení pohľadávky bolo doručené žalovanej 28. októbra 2020 a zároveň predložili aj rámcovú zmluvu o postúpení pohľadávok spolu so žiadosťou o postúpenie a prevod zo dňa 8. októbra 2020 s identifikáciou postúpenej pohľadávky. Dodal, že nakoľko predmetom žaloby je zaplattenie bankovej pohľadávky za účelom preukázania aktívnej legitimácie žalobca predložil aj výzvu právneho predchodcu žalobcu zo dňa 26. júla 2017, ktorou preukazuje splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. Právny predchodca žalobcu výzvu zo dňa 26. júla 2017, ktorou vyzval žalovanú na zaplattenie omeškaných splatných úverových splátok zasiela formou doporučenej poštovej zásielky, čo je preukázané predloženou doručenkou a súd prvej inštancie nesprávne predloženú výzvu nepovažoval za výzvu spíňajúcu zákonné predpoklady výzvy pred postúpením bankovej pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. Namietal, že § 92 ods. 8 ZoB neuvádza, akú formu má mať výzva banky pred postúpením, uvádza len obsahové náležitosti výzvy. Ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB uvádza, že banka má právo postúpiť postupníkovi svoju pohľadávku za podmienky, že klient bol písomne vyzvaný na zaplattenie čo i len časti peňažného záväzku, s ktorého zaplattením je v omeškaní a jeho omeškanie trvá nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Právny predchodca žalobcu 26. júla 2017 vyzval žalovanú na zaplattenie peňažného záväzku titulom nezaplattených úverových splátok, pre ktorých neplnenie bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru. Žalovaná napriek písomnej výzve právneho predchodcu žalobcu svoj dlh nezaplattila a do omeškania s jeho zaplattením sa dostala viac ako 90 kalendárnych dní a nakoľko žalovaná napriek výzve zaslanej do jej dispozičnej sféry, ktorú riadne prevzala bola viac ako 90 dní v omeškaní so zaplattením svojho dlhu, týmto boli splnené zákonné predpoklady pre platné postúpenie bankovej pohľadávky. K postúpeniu pohľadávky, ktorej zaplattenie je predmetom tohto sporu došlo riadne a platne, čím je daná aktívna legitimácia žalobcu v spore. Navyiac poukázal na to, že žalovaná bola vyzvaná na zaplattenie dlžnej sumy aj v oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru listom z 23. septembra 2017. Zdôraznil, že žalovaná pohľadávka je primárne pohľadávkou nebankového subjektu, spoločnosti Consumer Finance Holding a.s., ktorej vlastníkom sa banka stala až následne v dôsledku zlúčenia subjektov. Dodal, že žalovanej bola riadne doručená žaloba o zaplattenie finančnej pohľadávky, ktorá je svojim obsahom tiež výzvou na plnenie. Záverom uviedol, že vzhľadom na plnenie žalovanou počas sporu v sume 52,76 eur berie žalobu v tejto časti spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% do 29. septembra 2017 do zaplattenia späť a navrhuje konanie v tejto časti zastaviť a vo zvyšnej časti 1.411,27 eur navrhuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť túto sumu i s 5% úrokom z omeškania od 29. septembra 2017 do zaplattenia, a priznať žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania.

3. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že v zmysle rozsudku NS SR z 24. apríla 2018 sp. zn. 1 Cdo/147/2017 publikovanom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí SR vo veciach občiansko-právnych č. 8/2018 pod bodom 60 je zrejmé, že ak došlo k postúpeniu pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s § 92 ods. 8 ZoB je neplatný právny úkon. Dodala, že z rozhodnutí NS SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28. marca 2018, 1 Cdo 147/2017 z 24. apríla 2018 a sp. zn. 1 Obdo 92/2018 z 20. novembra 2018 vyplýva, že pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 ZoB sa vyžaduje pri

postúpení pohľadávky aby podmienky boli splnené ku dňu uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky, teda v čase postupovania pohľadávky. Preto považuje za irelevantné tvrdenie žalobcu, že aj doručením žaloby boli podmienky pre platné postúpenie dodatočne splnené. Uviedla, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 ZoB môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky a to kumulatívne. Taktiež poukázala na to, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil zmluvu o úvere za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou a neposúdil schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver, rozhodol bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch, rodinnom stave, bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy a vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť vyplýva i ďalšia sankcia, v zmysle ktorej veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Keďže z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou, nie je oprávnený požadovať jednorazové splatenie dlhu a sankcia uvedená v § 11 ods. 2 ZoSÚ má za následok, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je potrebné považovať za neplatné, čo má za následok nepreukázanie výzvy v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. Poukázala na skutočnosť, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru upravuje § 53 ods. 9 a § 565 OZ, pričom z logického výkladu vyplýva, že zákonodarca vyžaduje jednoznačne dva úkony, a to výzvu v zmysle § 53 ods. 9 OZ a vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti. Podporne citovala rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 10Co/84/2008 z 26. apríla 2008 a rozhodnutie Bankovej rady NBS z 27. novembra 2018 č. NBS 1-000-024-396. Namietala, že žalobca nepreukázal doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlhu do dispozičnej sféry žalovanej pred doručením žalobného návrhu, pričom ani neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti dlhu. Žalobca ako súčasný veriteľ preukazuje splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky odkazom na predžalobnú upomienku a tiež na oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, keďže však vyhlásenie mimoriadnej splatnosti bolo realizované v rozpore s § 53 ods. 9 a § 565 OZ tieto úkony treba považovať v zmysle § 39 OZ za neplatné a teda má to za následok aj nepreukázanie splnenia podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. Citoval ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB majúca za to, že z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že toto ustanovenie sa vzťahuje výlučne na banku alebo pobočku zahraničnej banky. Predžalobnú upomienku a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti vypracoval právny predchodca žalobcu obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding, ktorá v tom čase bola nebankovým subjektom a nevzťahovalo sa na ňu ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB. Zdôraznila, že pohľadávku postúpila Všeobecná úverová banka ako právny nástupca obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. a preto je potrebné predložiť výzvu vystavenú Všeobecnou úverovou bankou a.s. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Trenčín zo dňa 28. októbra 2020 sp. zn. 19CoCsp/28/2020. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že vzhľadom na dispozitívny úkon žalobcu - späťvzatie žaloby v časti 52,76eur s príslušenstvom je dôvodné pripustiť späťvzatie žaloby (§ 370 ods. 1 CSP), rozsudok v tejto časti zrušiť a konanie zastaviť (§ 370 ods. 2 CSP) odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

5. Predmetom konania je žaloba o zaplatenie sumy 1.464,03 eur, s úrokom z omeškania 5% od 29. septembra 2017 do zaplatenia titulom nevráteného úveru s príslušenstvom poskytnutého žalovanej na základe Zmluvy o pôžičke č. 7160715/7510500979 zo dňa 15. januára 2006.

6. S prihliadnutím na obsah podaného odvolania, predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie vec správne právne posúdil v otázke aktívnej legitímácie žalobcu.

7. Podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1).

8. V konaní bolo pre rozhodnutie vo veci podstatným, či žalobca má aktívnu legitímáciu na vymáhanie v žalobe uplatnenej pohľadávky voči žalovanej. Z obsahu spisu vyplýva, že na základe Zmluvy o pôžičke z 15. januára 2016, právny predchodca žalobcu, veriteľ Consumer Finance Holding a. s. a žalovaná v postavení dlžníčky podpísali zmluvu o pôžičke, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru v sume 2.500,- eur za podmienok dohodnutých v zmluve. Podľa zmluvy o pôžičke žalovaná prijala povinnosť za podmienok dohodnutých v zmluve poskytnúť úver splatiť, platiť úroky a plniť ďalšie podmienky dohodnuté v zmluve. Podľa zmluvy o úvere bola výška úveru, ktorú sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníčke 2.500,- eur, výška mesačnej splátky 96,15 eur, počet splátok 36, konečná splatnosť úveru 20. januára 2019.

9. Z notárskej zápisnice N 3283/2017, NZ 54215/2017 vyplýva, že Consumer Finance Holding a.s. ako zanikajúca spoločnosť a Všeobecná úverová banka a.s. a VÚB Leasing a.s. ako nástupnícke spoločnosti uzatvorili projekt rozdelenia zlúčením.

10. Zmluvou o postúpení pohľadávok z 22. októbra 2020 bolo zistené, že postupca - Všeobecná úverová banka postupuje na postupníka, ktorým je žalobca v tomto konaní, pohľadávku voči žalovanej v tomto konaní.

11. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď v zmysle návrhu pôvodného žalobcu Všeobecná úverová banka a.s. pripustil zmenu žalobcu na Intrum Slovakia s.r.o. uznesením z 11. novembra 2020 č. k. 26Csp/61/2020-120. Následne sa správne zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

12. Na to, aby sa niekto stal sporovou stranou, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna sporová strana subjektom práva a sporová strana na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo 192/2004).

13. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade sa žalobcovi nepodarilo preukázať jeho aktívnu vecnú legitímáciu, keď síce predložil zmluvu o postúpení pohľadávok, rámcovú zmluvu, nepreukázal však splnenie zákonných podmienok pre postúpenie predmetnej pohľadávky predchádzajúceho veriteľa.

14. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a podľa odseku 3 rovnakého článku každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

15. Podľa § 92 ods. 8 ZoB ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo

banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. Podstatou prvého z práve odcitovaných ustanovení je zadefinovanie na úrovni základného zákona štátu medzí, v ktorých sú oprávnené (na druhej strane však tiež povinné) sa pohybovať (konať) subjekty verejného a súkromného práva. Zjednodušene tu ide o vyjadrenie zásady, že kým subjekty verejného práva môžu konať len to, čo im ústava a zákony dovoľujú (umožňujú), subjekty práva súkromného môžu naopak konať všetko s výnimkou toho, čo je zákonom zakázané a druhou stránkou takejto slobody konania v súkromnoprávných vzťahoch je nemožnosť donucovania konajúcich k tomu, čo zákon neukladá.

18. Druhé z citovaných ustanovení je práve oným ustanovením, o ktorého interpretáciu vedie odvolateľ spor, pričom jedným z argumentov použitých na podporu výkladu uprednostňovaného žalobcom je argument systematickým začlenením ustanovenia § 92 bankového zákona do trinástej časti zákona, tvorenej jeho ustanoveniami §§ 89 - 93b a nadpisanej marginálnou rubrikou „Bankové tajomstvo“. Pre správne pochopenie významu a povahy takejto úpravy podľa názoru odvolacieho súdu nepostačuje vychádzať z jej zaradenia do konkrétnej časti zákona či dokonca do určitého zákona (keďže ten môže obsahovať a v prípade tu spomínaného bankového zákona mimo akúkoľvek pochybnosť i reálne obsahuje prvky verejnoprávnej aj súkromnoprávnej regulácie), ale nevyhnutným je práve posúdenie, či posudzovaná úprava reguluje správanie subjektov verejného práva alebo naopak dopadá na súkromnoprávne konanie (tu pozri aj rozsudok NS SR sp.zn. 7Cdo 26/2017 z 28.3.2018).

19. Napokon tretie z zhora citovaných ustanovení (i ono popri spornom § 92 ods. 8 ZoB použité odvolacím súdom) je tým, cez prizmu ktorého je nutné posudzovať súladnosť súkromnoprávných dojednaní s právom, pričom v súvislostiach prejednávanej veci význam má len prvá z celkom troch skutkových podstát neplatnosti právnych úkonov definovaných týmto ustanovením (že právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu), to že neplatnosť zakladá rozpor obsahu úkonu alebo jeho účelu s akýmkoľvek právnym predpisom so silou zákona (nielen s Občianskym zákonníkom, ktorého je ustanovenie o neplatnosti súčasťou) a do tretice i to, že ustanovenie § 39 O.z. je súčasťou rovnakého právneho predpisu ako zmluva zakladajúca nároky uplatňované žalobcom, odvolacím súdom ale považovaná za neplatnú (keď aj úpravu postúpenia pohľadávok obsahuje O.z. a to vo svojich ustanoveniach §§ 524 - 530).

20. Rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB, ktoré od schválenia pôvodného znenia zákona do času uzavretia zmluvy pôvodného žalobcu a súčasného žalobcu o postúpení pohľadávok nebolo menené (odhliadnuc od prečíslovania k 1. januáru 2009 pôvodného odseku 7 na odsek 8, v tejto súv. por. čl. III bod 46 a čl. XI zákona č. 552/2008 Z.z.) treba dospieť k tomu, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke (ktorou sa v nasledovnom rozumie rovnako ako v zákone i pobočka zahraničnej banky) buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 O.z.), z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením (tu rozumej v čase medzi splnením oboch podmienok podľa prvej vety § 92 ods. 8 ZoB a samotným pristúpením k uzavretiu postupovacej zmluvy) svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem

nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok. Ostatná (tretia) veta ustanovenia vymedzuje len povinnosť odovzdania postupníkom postupcovi aj dokumentácie preukazujúcej tzv. život právneho vzťahu (resp. pohľadávky) a úpravu týkajúcu sa samotného bankového tajomstva a jeho prelomenia (odvolateľom vzťahovaného na ustanovenie ako celok).

21. Z takejto úpravy vyplýva zjavná neudržateľnosť argumentácie, že sa nemusí trvať ani na výzve banky klientovi pred postúpením pohľadávky, keď časť úpravy o tom, že skôr uvedené neplatí, sa vzťahuje výlučne na zachovanie práva banky uplatniť právo na postúpenie pohľadávky napriek neskoršiemu plneniu klienta a nie aj na ustúpenie od podmienok, za ktorých k postúpeniu možno pristúpiť. To obdobne platí aj o nosnej časti samým odvolateľom ponúknutej odpovede na otázku predostieranú odvolaním, teda že § 92 ods. 8 ZoB ako celok treba chápať len ako úpravu podmienok, za ktorých môže dôjsť k prelomeniu bankového tajomstva, pretože takáto interpretácia opomína, že splnením podmienok podľa prvej vety ustanovenia zákonodarca podmienil nielen postúpenie pohľadávok mimo tzv. bankový sektor, ale tiež také postúpenie, pri ktorom pohľadávku patriacu pôvodne jednej banke prevezme iná osoba s rovnakým statusom.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy je potom potrebné považovať v prejednávanej veci za najdôležitejšie práve to, že zedefinovanie v rámci bankového zákona podmienok, za ktorých môže banka pristúpiť k postúpeniu pohľadávky, je z povahy veci úpravou, ktorej zmyslom (účelom) je to, že bez splnenia takýchto podmienok k postúpeniu prísť nemôže (nesmie). Z pohľadu tolerovateľnosti správania sa subjektov nepochybne súkromnoprávneho vzťahu zmluvy o postúpení pohľadávky je preto rozhodujúce, že u jedného z týchto subjektov a to u postupcu treba usudzovať na existenciu zákonnej povinnosti správať sa určitým spôsobom - neplatí tu, že ho nemožno nútiť konať, čo zákon neukladá, ale je tu presný opak v podobe záujmu zákonodarca na tom, aby sa konalo určitým zákonom predpokladaným spôsobom. Na druhej strane ak sa tak nespráva (zákonom výslovne ustanoveným spôsobom), takéto jeho konanie je potrebné vyhodnotiť ako zakázané a teda i odporujúce zákonu.

23. Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (a to bez ohľadu na to či ide o jeho obsah alebo o jeho účel) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru odvolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej ZoB, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 O.z.).

24. V danom prípade zo zisteného skutkového stavu bolo zrejmé, že žalobca nedokázal, že by v čase, keď mala byť pohľadávka Všeobecnej úverovej banky., voči žalovanej postúpená (22. októbra 2020), boli tieto podmienky postúpenia splnené. Možno síce považovať za dokázanú požiadavku 90-dňového omeškania, nebolo však dokázané, že by bola žalovaná aj písomne (porov. § 92 ods. 8 cit. zákona) vyzvaná na splnenie svojho záväzku zo zmluvy o úvere postupcom Všeobecnou úverovou bankou a.s. Žalobca tak nedokázal, že pohľadávka voči žalovanej bola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. V dôsledku toho nemožno považovať za dokázané, že toto postúpenie je platné (aj keby zmluva o postúpení bola účinná) a že žalobca je oprávnený pohľadávku voči žalovaným uplatňovať pred súdom vo svojom mene a svoj účet. Vzhľadom na uvedené treba uzavrieť, že žalobca nepreukázal, že sa platne a účinne stal veriteľom uplatňovanej pohľadávky, teda nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu na jej uplatňovanie, a preto bolo dôvodné ako správne rozhodol súd prvej inštancie, jeho žalobu zamietnuť. Súd prvej inštancie správne rozhodol i o trovách konania, keď v konaní úspešnej žalovanej priznal plný nárok na ich náhradu voči žalobcovi.

25. Žalovaná bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP) a preto jej vznikol nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

26. O nároku na náhradu trov rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 369 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

27. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).